

DÉLMAGYARORSZÁG

Alapfőszerkesztő: Duka Ferenc a. l. Telefon 12-28. Kiadóhivatal, Debreceni utca 8. és jegyiroda: Aradi uca 8. Telefon 389.
Szerkesztő: Pálfi Gábor-szerkesztő 1. szám telefonszám 18-34.

Szeged, 1926 június 6, VASÁRNAP

Közlési árak: Egy hónapra helyben 40.000 kor., Budapesten és vidéken 45.000 kor., Egyes szám ára hétköznap 2000 kor., vasár- és ünnepnap 3000 korona, II. évfolyam, 129 szám

Ave, szanálás...

Órjás szemekben hull e zápor,
Lenn táncol órjás buborék;
Félkörben az öngyilkos tábor
Zug fel s le, mint malomkerék;
A Duna győzi s adja még...

Eppen ötven esztendeje írta Arany János a *Hidavaldst*, az öngyilkosok balladáját, — végezve azon, hogy „s nincs ellenállás e vihar-nak, — széttört a verásgyűrűt nincsen ha-talma földi karnak.” Ez szó szerint aktuális ma is, csak éppen hogy ami ötven évvel ezelőtt köllemény volt, sz ma statisztika. Ugyan nem éppen ma, mert Budapest már a múlt évben is a második helyen állt a világvárosok közt az öngyilkosságok statisztikájában. Az idej statisztikában azonban verni fog minden világ-várost s úgy látszik, a magyar főváros nem sokáig lesz már az ország „viszfele”; aminek a felszópolitika szájas és ostoba demagógiája el-keresztelte. Budapest az ország nagy morgója lesz és világhírtvé válik a földkerekség föld-rajzi könyveiben. Az lesz a világhíre, hogy vá-lami tilkos törvény legalább tíz magyar polgár öngyilkosságát követeli meg naponta, de csak hétköznapokra. Pirosbetűs napon ez a szám megkétszereződik.

Van olyan ulság, amely most már minden-nap tabelláris kimutatást közöl az öngyilkosokról, a név, foglalkozás, kor, az öngyilkosság neve és oka feltüntetésével s ebből a kegye-len kimutatásból nagyon hamar kiderül, mi az a tilkos törvény, amely elrendeli ezt a példát-lan kivándorlást az életből a halálba. Az öngyilkosság neve elég változatos, a Dunán kívül szerepel köztük aszpirin, veronál, marólug, kö-tél, borotva, emeletről való halálugrás, de az öngyilkosságok oka tíz eset közül nyolcban „nyomor és elkeseredés”. Mialatt a nemzei-gyűlésen nagy önértéssel hivatkoznak a szanál-lás nagyszerű eredményeire, az öngyilkosok kórusa köszönti a szanálás hadvezéreit. *Ave Caesar, merituri te salutant*, — így üdvözlék a római császárt a cirkusz porondjára bevonuló gladiátorok és aztán elindultak védeni az élet-kei rövid, széles kardjukkal a másik rövid szé-les kard ellen. A szanálás korszakának bol-dogtalan gladiátorai nem használják fel a kar-dot védekezésre, náluk annak más rendeltetése van: utat csinál a nagy semmi birodalmába, amely felett a halál kaszája tart rendet.

Igen, a szanálás végső stádiumában a temető lett a kivándorlásnak ez a földje, ahová jegyet vált és türelmetlenül indul el Budapest népe, amelyben egyelőre csak boltosok, iparosok, tisztviselők, szolgák, kintornások, cselédek sze-repelnek, de tudunkkal még senki sem került azok közül, akik törvényhozói és elragadtatott magasztalói a szanálásnak. Ezek azt szokták mondani, hogy a szanálás eredményeit nem szabad könnyelmű politikával kockára tenni és nekünk az nem is szándékunk. De valakinek egyszer fel kellene már vetni a kérdést, ki viseli a felelősséget azért, hogy öngyilkosok egyre nagyobbodó tesőrsége védi a szanálás eredményeit s hogy — tulontul nagy alapossággal sikerült a szanálás munkája? Mert nagyobb stabilitás igazán nincsen, mint amilyent a koporsó fölé hantolt rögök adnak annak, aki a koporsóban nyugszik. Csak éppen az a kérdés, vajon ez a stabilizálás-e a leg-helyesebb gazdasági program?

Mindent alárendelni a szanálás nagy céljá-nak: így hangzik évek óta a recept, amit már a háborus esztendőkből ismerünk, csak hogy akkor a *katonai érdekeknek kellett minden el-árendelni*. Ez volt a szent cél, amiért fel kellett áldozni mindent, bizonyosság lehet rá Frigyes fő-herceg, akit éppen a trianoni gyászalobogós év-

forduló előtt való nap üdvözölt a szabad és független magyar királyság parlamentje helve-nedik születése napján, mint a volt osztrák-magyar haderő fővezérét, akinek hadvezéri érdemei közismertek... Ma azonban már nem kétséges, hogy Magyarország kikerülhetne volna a nagy összeomlást és Trianont, ha az állító-lagos katonai érdekek vak respektálása helyett

a magyar jövő érdekét szerint mérlegelték volna a helyzeteket. A háboru elmúlt, de mivel mi szent cél nélkül soha meg nem lehetünk, most a szanálást avatták szentté, tekintet nélkül arra, vajjon a szanálás névre keresztelt pénzügyi és gazdaságpolitikai módszerek a produktív erők feltámasztása felé vezetnek-e, vagy egyenes-uton a csődhez?

Szeptemberre marad a genfi határozat?

A pénzügyi bizottság vasárnap folytatja a tárgyalást. — Bethlen szombaton nem jelent meg a bizottságban.

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) Genfből jelentik: A Népszövetség pénzügyi bizottsága szombaton folytatta a magyar kérdés megvitatását, azonban *határozatot szombaton sem hozott és a tárgyalás folytatását vasárnapra halasztotta*. Az ülésen szombaton Bethlen István miniszterelnök nem volt jelen. Ugyancsak szombaton kezdték el az osztrák kérdés tárgyalását is. A bizottság meghallgatta Zimmermann főbiztost.

Valamennyi népszövetségi bizottság előtt olyan sok munka fekszik, hogy a *vasárnap-i napot is a bizottságok munkában fogják eltölteni*. Most már bizonyos, hogy a pénzügyi bizottság nem dönt a magyar kérdésben, hanem megvárja a Népszövetség magyar bizottságának állásfoglalását. Arról is szó van, hogy a *döntést szeptemberre halasztják el*. Annyi kétségtelen, hogy a szombati ülésen igen röviden foglalkoztak a magyar kérdéssel.

Beavatott helyen a Népszövetség tanácsának magyar albizottságánál a magyar kérdés megvitatásánál *nagy vitát várnak a pénzügyi problémák körül*; a frankhamisítás kérdését nem hivatalos formában fogják megbeszélni.

Bethlen hazaérkezéséig elnapolták a Házat.

Budapest, június 5. A parlament szombati ülésén két kisebb javaslat után az elnök azt javasolta, hogy a *Ház napolja el üléseit bizonytalan időre*. Saly Endre a vidéki laká-sanomáliákat tette szóvá, mire Vass József kijelentette, hogy ahonnan panaszok érkeznek, azonnal megbizottakat küld ki. Reméli, hogy

sikerül a felmondásokat a minimumra redukálni és a lakbéremelés maximumát 75 száza-lékban megszabni.

A többség elfogadta az elnök indítványát és így a *Házat bizonytalan időre elnapolták*. A következő ülést valószínűleg a miniszterelnök és a pénzügyminiszter hazatérése után tartják meg.

Őszig vár a város az egyetemi kölcsön felvételével.

Korb Flóris leküldte a gyermekklinika terveinek másolatát.

A polgármester — mint ismeretes — Rack Lipót pénzügyi tanácsnok és Scultéty Sándor főszámvevő társaságában pénteken Budapestre utazott, hogy ott megkezdje a tárgyalásokat azokkal a pénzcsoportokkal, amelyek ajánlatot tettek a város öt és félmillió aranykoronás egyetemi kölcsönére. A kölcsön felvétele ugyanis az egyetemi klinikák építésének megkezdésével aktuálissá vált, mert a városnak hamarosan meg kell kezdenie az egyetem számára felaján-lott területen levő házak és telkek kisajátítását és a kisajátítandó házak bírói szakértő által megállapított bacsértékét a kisajátítási eljárás megindításakor bírói letétbe kell helyezni. Ezenkívül az építkezés megkezdésekor a fel-ajánlott hárommilliókétszázezer aranykoronás városi hozzájárulás első részletét is le kell fizetni.

Megírta a *Délmagyarország*, hogy a város csak abban az esetben vessz fel külföldi köl-csönt, ha a hazai pénzüzetektől nem káp megfélelő ajánlatot. A jelek szerint kénytelen lesz *külföldi kölcsönt* felvenni, mert a hazai pénzüzetek pénzüket vagy egyáltalában nem adják ki hosszabb időre, vagy pedig, ha adják, egyelőre nagyon sok kamatot számítanak még érle.

A polgármester, aki szombaton érkezett vissza a fővárosból, érdeklődésünkre a köve-kezőket mondotta:

— Egyelőre csak annyit mondhatok az egye-temi kölcsönről, hogy tárgyalunk Budapesten néhány pénzüzetekkel és a pénzügyminiszte-riumban dr. Lukács Ödön államtitkárral, aki megígérte, hogy rövidesen Szegedre jön. A budapesti tárgyalások megérlelték bennünk azt

az álláspontot, hogy az egyetemi kölcsön fel-vételével nem szabad sietnünk és nem is kell vele sietnünk, mert őszig felhasználhatjuk azt a pénzt, amely a kisvasút építésére felvett kül-földi kölcsönből még rendelkezésünkre áll. A kormány ugyanis már tárgyal *külföldi tőke-érdekeltséggel* egy újabb külföldi kölcsön fel-vételéről és az egyetemi kölcsön sorsát is ennek a tárgyalásnak az eredménye dönti majd el.

Itt említjük meg azt is, hogy Korb Flóris műépítész, az egyetemi klinikák tervezője *szom-baton* leküldte a gyermekklinika *részletterveit és a versenytárgyalási feltételeket*, hogy a sze-gedi vállalkozóknak ne kelljen *felutazni* Buda-pestre a tervek és a feltételek *áttanulmányozására*.

A szegedi vállalkozók ugyanis — amint azt a *Délmagyarország* néhány nappal ezelőtt szóvá tette — jogosan kifogásolják a versenytárgya-lási hirdetménynek azt a rendelkezését, amely szerint a terveket csak Budapesen nézhetik volna meg a versenytárgyaláson részvenni óhajó vállalkozók, mert a budapesti utazás pó-tolhatatlan idővesztést jelentene volna szá-mukra, az ajánlatok beadására ugyanis a hir-detmény túl rövid terminust állapított meg, amennyiben június 12 én jár le a terminus. A város tanácsa szintén jogosnak találta a vállal-kozók panaszát és ezért táviratilag kérte meg Korb Flórist a tervek leküldésére. Ezt a táv-irati kérelmet teljesítette most Korb a tervek leküldésével, azonban *elkésett kisért vele*. A mérnöki hivatal csak hétfőn bocsáthatja azokat a vállalkozók rendelkezésére, pedig hétfőn már beledie lesz és így az ajánlatok elkészítésére és benyújtására mindössze *négy napjuk* van a szegedi vállalkozóknak.